

M. N. POKROVSKILLE

21. XII. 1916.

Kunnioitettu M. N.! Sain 14. XII. 1916 päivätyyn postikorttinne. Jos Teille kirjoitetaan kustantajan olevan minulle velkaa „paitsi 500 rpl vielä 300 rpl”, niin minun täytyy sanoa, että lasken hänen olevan velkaa *enemmän*, sillä hän on ottanut vastaan (1) teokseni maatalouskysymyksestä, I vihko²⁵⁶ ja (2) vaimoni kirjaseen kasvatusopillisesta aiheesta²⁵⁷. Ja oletan, että vastaanotetusta, kun käsikirjoitus on kerran toimitettu perille, kuuluu maksaa.

Kirjoitin siitä Pietariin, mutta yhteyteni sinne ovat äärimmäisen kehnot ja sietämättömän hitaat.

Te „piditte mahdollisena” heittää kirjasestani²⁵⁸ pois Kautskyyn kohdistetun arvostelun... Surullista! Toden totta, surullista. Miksi? Eikö olisi parempi pyytää kustantajia: painattakaa, hyvät herrat, suoraan: *me*, kustantamo, olemme poistaneet Kautskya koskevan arvostelun. Aivan totta, niin pitäisi tehdä... Minun on tietenkin pakko alistua kustantajan tahtoon, mutta kustantajan on rohjettava sanoa, mitä hän haluaa ja mitä ei; supistuksista on vastattava kustantajan eikä minun.

Te kirjoitatte „löylytättekö?”, s.o. minäkö Teitä myöntymisestä kyseisen arvostelun poistamiseen?? Voi, voi, elämme liian sivistynyttä vuosisataa ratkoaksemme asioita niin yksinkertaisesti...

Leikki sikseen, mutta harmillista, piru vieköön... No, vedän Kautskyn tilille toisessa paikassa.

Puristan lujasti kättänne ja lähetän parhaat terveiset.

V. Uljanov

Lähetetty Zürichistä Sceaux'hon
(Seine) (Ranska)

Ensi kerran julkaistu
kokonaisuudessaan v. 1932

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan